

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Openstellingsbesluiten verbeteren leefgebied iconsoorten, soortenmanagementplannen en alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen Zuid-Holland 2026 en Verhogen subsidieplafond Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016

Geachte Statenleden,

Op 14 april hebben Gedeputeerde Staten drie openstellingsbesluiten vastgesteld onder de Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016 (Srg) voor het jaar 2026. Ook hebben GS het subsidieplafond van de Subsidieregeling groen verhoogd. Hiermee is er opnieuw budget beschikbaar gekomen om de biodiversiteit buiten natuurgebieden in Zuid-Holland te versterken. Met deze brief informeren wij u over deze besluiten.

Openstellingsbesluit verbeteren leefgebied iconsoorten 2026

Met dit openstellingsbesluit dragen we bij aan de uitwerking van het Soortenbeleid en aan het Bos- en Bomenbeleid als onderdeel van het Omgevingsbeleid. Zoals verwoord in de herziening Omgevingsbeleid 2024, Beleidsdoel 5-1 Gezonde Natuur, Maatregel 5.1.1.2 Versterken natuur- en landschapswaarden, dat op 11 december 2024 door u is vastgesteld en op 18 februari 2025 in werking is getreden. Ook wordt dit jaar de subsidieregeling gebruikt voor initiatieven ter versterking van biodiversiteit in het landelijk gebied, vallend binnen het maatregelenpakket van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) 'Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten buiten natuurgebieden' (VHR-soorten). Hiervoor is in 2026 een bedrag van € 500.000,- beschikbaar uit ZHPLG-middelen.

Via deze subsidieregeling kunnen initiatiefnemers (zowel particulieren, organisaties, ondernemers als overheden) natuurmaatregelen treffen zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het ontwikkelen van bloemrijk grasland, of het planten van struiken en bomen.

De openstelling is een vervolg op drie eerdere succesvolle openstellingen van 2023-2025 en bouwt voort op de openstelling subsidie Icoonsoorten en Natuur in de Stad in de jaren daarvoor. Met deze regelingen zijn mooie projecten gerealiseerd die bijdragen aan de versterking van biodiversiteit. Nog steeds is de stad een belangrijk aandachtsgebied voor aanvragen, maar sinds 2023 is dit uitgebreid naar het landelijk gebied. Ook in het landelijk gebied liggen veel kansen voor de aanleg van biodiverse landschapselementen en

daarmee de realisatie van groenblauwe dooradering. Hier liggen ook kansen voor verbetering van het leefgebied van karakteristieke plant- en diersoorten van Zuid-Holland en alle soorten die op dergelijke ingrepen meeliften. De regeling draagt zo bij aan onze inspanningen invulling te geven aan onze wettelijke verplichting ter bescherming van soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Om projecten die bijdragen aan verbetering van leefgebied van VHR-soorten te stimuleren, zijn de afwegingscriteria zo aangepast, dat hierop sterker wordt gestuurd. Het deelplafond uit de voorgaande openstellingen is volledig benut, met een diversiteit aan initiatieven zoals de aanleg van poelen, rietzomen, kruidenrijk grasland, inheemse struweelhagen, bomen, bosjes en voedselbossen. Ook de aanvragers waren divers (particulieren, agrariërs, stichtingen en gemeenten) en de initiatieven lagen verspreid over de provincie.

Via provinciale netwerken brengen we de regeling gericht onder de aandacht, naast de algemene provinciale berichtgeving over de openstelling. Hiermee bereiken we gemeenten (via het Zuid-Hollands Ecologen Netwerk), groenblauwe partners (via het Groen Blauw Overleg), een diversiteit aan partners van het Bijenlandschap en het eerder opgebouwde netwerk van belangstellenden. Met ons besluit is het deelplafond voor verbeteren leefgebied iconsoorten vastgesteld op € 900.000,- in 2026. De subsidie wordt opengesteld van 1 tot en met 30 juni 2026 en - als er nog plafond beschikbaar is – een tweede periode van 1 tot en met 30 oktober 2026.

Openstellingsbesluit soortenmanagementplannen 2026

Binnen de provincie Zuid-Holland ligt een zeer omvangrijke verduurzamingsopgave. Hiervoor is het nodig om komende jaren op grote schaal bestaande woningen en gebouwen te isoleren. Bij gebiedsontwikkelingen, woningbouw, renovatie en verduurzaming krijgen initiatiefnemers vaak te maken met beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten staan binnen het stedelijk gebied onder druk. Wij zijn verantwoordelijk voor een goede staat van instandhouding van deze soorten. Daarom moet de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aanvragen op het moment dat er negatieve effecten kunnen ontstaan op de aanwezige beschermde diersoorten, bijvoorbeeld bij het isoleren van gebouwen. Om deze opgaven te stroomlijnen heeft de provincie een specifieke uitkering gekregen van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO).

Het vastgestelde Openstellingsbesluit soortenmanagementplannen 2026 maakt het mogelijk om een deel van deze specifieke uitkering in te zetten om gemeenten een soortenmanagementplan (SMP) te laten voorbereiden, opstellen, implementeren of monitoren. Met een SMP wordt gekeken waar soorten voorkomen en hoe schade aan de populatie op deze plekken kan worden geminimaliseerd. Ook gaat een SMP in op hoe de (lokale) populatie kan worden versterkt. Als een SMP wordt goedgekeurd, kan de omgevingsdienst een gebiedsgerichte omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten verlenen. Deze vergunning is dan voor 5 jaar geldig met mogelijke verlenging van 5 jaar. Dit zorgt voor structurele borging en vooruitgang van beschermde diersoorten én biedt tegelijkertijd ruimte voor doorgang van ruimtelijke ontwikkelingen.

Als provincie nemen wij een actieve rol in het verzamelen en ontsluiten van data en bieden ondersteuning aan gemeenten voor het opstellen van SMP's. Met meer SMP's krijgen wij ook meer informatie, met name over de praktische uitvoering. Deze informatie is niet alleen voor ons als provincie waardevol, maar kan ook worden gebruikt om andere gemeenten te informeren.

In 2024 en 2025 zijn de eerste en tweede tranche van de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren gebruikt om subsidies te verlenen via openstellingsbesluiten. Deze subsidie kan alleen worden aangevraagd door gemeenten. Nog niet alle gemeenten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deze subsidie aan te vragen. Daarom stellen wij deze subsidie in 2026 opnieuw open. Aanvragen kunnen worden ingediend van 1 mei 2026 tot en met 30 oktober 2026. Het subsidieplafond is vastgesteld op € 6.897.643,-. Het maximaal aan te vragen bedrag per gemeente is opgenomen in de Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren en is door het Rijk bepaald.

Openstellingsbesluit alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen 2026

Binnen de specifieke uitkering van VRO hebben wij ook geld beschikbaar gekregen dat bedoeld is voor gemeenten om kraam- en winterverblijven voor vleermuizen te realiseren. Deze alternatieve (massa)verblijfplaatsen zijn belangrijk voor het voortbestaan van verschillende soorten die door de wet beschermd zijn.

In 2024 en 2025 zijn via openstellingsbesluiten ook middelen beschikbaar gesteld om alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen te realiseren. Nog niet alle gemeenten hebben hier gebruik van gemaakt. De meest gehoorde reden hiervoor is dat het niet altijd binnen het gemeente-eigendom uitgevoerd kan worden. In deze gevallen moet een gemeente met particulieren en woningcorporaties in gesprek gaan om alternatieve verblijfplaatsen te regelen. Dit kost tijd en is niet altijd gemakkelijk te regelen. Daarom stellen wij deze subsidie in 2026 ook opnieuw open. Aanvragen kunnen worden ingediend van 1 mei 2026 tot en met 30 oktober 2026. Het subsidieplafond is vastgesteld op € 668.941,-. Het maximaal aan te vragen bedrag per gemeente is gebaseerd op een modelmatige berekening van aantal kolonies per woonkern.

Wijzigingsbesluit subsidieplafond 2026 Subsidieregeling groen

Om de subsidies voor verbeteren leefgebied icoonsoorten, soortenmanagementplannen en alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen te kunnen verlenen, is het subsidieplafond 2026 van de Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016 verhoogd van €24.275.267 naar € 32.741.851,-.

Hoogachtend,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

M.E. van Leeuwen

Bijlagen

- Derde wijzigingsbesluit hoofdplafond 2026 Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016
- Openstellingsbesluit subsidie verbeteren leefgebied iconsoorten Zuid-Holland 2026
- Openstellingsbesluit subsidie soortenmanagementplannen Zuid-Holland 2026
- Openstellingsbesluit subsidie alternatieve verblijfplaatsen vleermuizen Zuid-Holland 2026